

กรมการช่าง ๓๑๓ ๓.๓/๕๓

ระเบียบการ

โรงเรียนฝึกหัดครูมูล และ หัดกัศุกร์ ประโยค ครูมูล

กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๔๖๗

๓.๓/๕๓

สารบัญ

หน้า

ความประสงค์	๑
สถานที่	๑
กำหนดเขตการศึกษาเบื้องต้นและเวลาเล่าเรียน	๒
ทุนเล่าเรียน	๒
การสอบไล่และการสอบซ่อม	๓
เวลาเล่าเรียน	๓
เวลารับรางวัล	๔
ข้อบังคับ	๕
การฝึกหัดการสอน	๖
หน้าที่ของนักเรียนฝึกหัดครูมูล	๘
หลักสูตรประโยคครูมูล	๑๑
๑. หมวดจรรยา	๑๑
๒. หมวดหนังสือและภาษา	๑๑
๓. หมวดคำนวณ	๑๒
๔. ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์	๑๒
๕. ศีลธรรมและสุขวิทยา	๑๓

๖. วาณ เชียน	๑๔
๓. วิชา ลูก เลือ	๑๔
๘. หมวดวิชาครู	๑๔
๙. หมวดวิชา กสิ กรรม	๑๖
๑๐. พระราช บัญญัติ และ กฎ ข้อ บัง คับ	๑๘

ความ ประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ ตั้ง โรงเรียนฝึกหัดครู มวล ขึ้น ตาม มณฑลต่าง ๆ เพื่อผู้สอบไล่ได้จะได้อาศัยเป็นครู มีสอนเป็นส่วนใหญ่ ในโรงเรียนประถมต่าง ๆ มีโรงเรียนประจำบาลที่ ตั้ง ขึ้น ตาม พระราช บัญญัติ ประถม ศึกษา เป็น ขา ที่

สถานที่

งาน แขนง ศึกษาธิการ การ ครู เป็น จำนวน มาก เพื่อให้ พอ กับ จำนวน โรงเรียน ประถม ต่าง ๆ อันแพร่หลายไปทั่วพระราช อาณาจักร จึง ให้ มี สถานที่ฝึกหัดครู มวล ขึ้น ในท้องที่ต่าง ๆ ที่ซึ่ง ที่ใด มีความ ต้องการ จำนวนครู ประเภทนี้เท่าไร ก็จัดการให้พอแก่ความต้องการ อยู่ใน ข้าง รุง ขอร้องที่ กระทรวงศึกษาธิการ บำรุงในส่วนเงินเคียน และ ออกทุน นักเรียน ด้วย เงิน ออกทุน วิชาครู เท่าที่จะ ออกทุน ได้ เมื่อ เป็นการ จำเป็นจริง ๆ สถานที่ฝึกหัดเช่นนี้มีโรงเรียนสำหรับสอนวิชา มีโรงเรียน สำหรับนักเรียน และมีโรงอาหารโรงครัว ด้วยพร้อม กับมีที่นอน สำหรับ นักเรียนได้ทำการฝึกหัดทำสวน และมีโรงเรียนสามัญสำหรับนักเรียนครู ได้ฝึกหัด การสอนไป ด้วย

กำหนดเขตต์ วิชาเบื้องต้น และเวลาเล่าเรียน

โรงเรียนจะรับนักเรียนเป็นสองประเภท คือนักเรียนในบำรุงประเภทหนึ่ง กับนักเรียน สมัคอีก ประเภที่หนึ่ง แต่นักเรียนทั้ง สอง ประเภทนี้ จะต้องสอบไล่ได้แล้ว เทียบชั้นไม่ต่ำกว่ามัธยม ปีที่ ๓ และอายุไม่ต่ำกว่า ๑๖ ปีเต็ม ที่ร่างกาย ต้อง แข็งแรงพอที่จะทำการ ฝึกหัด การ กลักรวม ซึ่งเป็นงานหนักนั้นได้ เว้นไว้ แต่จะ ได้รับอนุญาตจาก กระทรวง ศึกษาธิการ ให้ผ่อนผันบ้าง ตามความจำเป็นของท้องถิ่น

การเปิดรับนักเรียน กำหนด ปีละ ครั้ง คือใน ต้นเทอม ของ ปีนั้น ปี ทุก ๆ ปี นักเรียนเข้าใหม่เรียกว่านักเรียนปีที่หนึ่ง และเมื่อเรียนครบกำหนด ปีหนึ่ง แล้วเลื่อนขึ้นเป็นนักเรียน ปีที่สอง ต่อไป เวลาเล่าเรียนจน ถึง กำหนด การ สอบไล่ เพื่อ ประ กาศนียบัตร นั้นมี สอง ปีเต็ม

ทุนเล่าเรียน

นักเรียนซึ่ง อยู่ใน บำรุง นั้นเป็นนักเรียน ประจำ จะได้รับทุนเล่าเรียนจากท้องถิ่น หรือจาก เงินอุดหนุน วิชาศรวรรณ กับเงินของท้องถิ่น เป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ตลอดเวลาที่เล่าเรียนอยู่ ส่วนนักเรียน สมัค นั้นต้อง เสีย ค่าอาหาร ของตนเอง แต่ถ้าประสงค์จะ กินอยู่ หลบยนอนใน โรงเรียนก็ได้ โรงเรียน จะ ฝึกค่าอาหาร ล่วง หน้าพอ สมควร หรือถ้าประสงค์ จะเป็นนักเรียนกลางวัน คือเข้าไปเรียน กลับก็ ไม่พัก ซอง โรงเรียน จะ สนวิชาให้ โดยไม่ ฝึกค่า

การสอบไล่ และการสอบซ้ำ

การ สอบไล่ เพื่อรับ ประ กาศนียบัตร นั้น มี ครั้ง เดียว คือ เมื่อ ปลาย เทอม สุกท้ายของ ปีที่สอง ตามกำหนดหลัก ฐุตร์ ของ กระทรวง ศึกษาธิการ นักเรียนผู้ ที่ สอบไล่ ได้คะแนน อย่าง สูง จะ ได้รับ ประ กาศนียบัตร ครุ มุส เพื่อ ให้ การ สอบไล่ เป็น การ แม่น บำ ยิ่ง ขึ้น โรงเรียน มีคะแนนพิเศษไว้ อีก สาม ประเภที่เรียกว่า (ก) คะแนน ฝึกหัด การ กลักรวม (ข) คะแนน สอบซ้ำ ประจำ สัปดาห์ (ค) คะแนน ความ ประพฤติ กรรม ทั้ง สาม ประเภที่นี้ จะ ได้ รวม เข้า เป็น ส่วน หนึ่ง ของคะแนน การ สอบไล่ เพื่อ ประ กาศนียบัตร

เวลา เล่าเรียน

การ เล่าเรียน ของโรงเรียนเช่นนี้ ไม่แปลก กับการ เล่าเรียน ของโรงเรียน สามัญ ซึ่งมี แต่ การ เล่าเรียน วิชาใน ห้อง เรียน เป็น พื้น ส่วนโรงเรียน เช่นนี้ จำต้อง มี เวลา ฝึกหัด กลาง แจ้ง ให้ มาก ด้วย นักเรียน จึง จะ ได้รับ ความ ชำนาญ จึง แบ่ง เวลา เล่าเรียน ออก เป็น สอง ประเภท เป็น เวลาเรียนใน ชั้น ประเภที่หนึ่ง และ เวลา ฝึกหัด กลาง แจ้ง อีก ประเภที่หนึ่ง เวลาเรียนในชั้นนั้น เป็น เวลา สำหรับ เรียน วิชา กลักรวม และ วิชา สามัญ ทั้ง ๆ ส่วน เวลา ฝึกหัด กลาง แจ้ง นั้น เป็น เวลา ฝึกหัด การ กลักรวม

ด้วยมือของนักเรียนเขา ด้วยสัตว์พาหนะ และเป็นเวลาฝึกหัดกิจการ
บาง อย่าง อัน เกี่ยวกับการ กสิกรรม มีงานช่างไม่เป็น ต้น

เวลาเล่าเรียนของโรงเรียนตามปรกติ ดังนี้

๖.๐๐	ก. ท.	ถึง	๗.๓๐	ก. ท.	ฝึกหัดกลางแจ้ง
๗.๓๐	ก. ท.	ถึง	๑๑.๓๐	ก. ท.	เรียนในชั้น
๑.๐๐	ส. ท.	ถึง	๓.๐๐	ส. ท.	เรียนในชั้น
๓.๓๐	ส. ท.	ถึง	๕.๐๐	ส. ท.	ฝึกหัดกลางแจ้ง
๗.๓๐	ส. ท.	ถึง	๘.๓๐	ส. ท.	เรียนลำพัง

วันเสาร์ มีการเรียน ครึ่ง วัน วันอาทิตย์หยุด เต็มวัน ฝึก กลับ

ในสัปดาห์หนึ่ง ต้องมีเวลาเรียนในชั้นไม่ต่ำกว่า ๒๒ ชั่วโมง เวลาฝึกหัด
กลางแจ้ง ต้องไม่ต่ำกว่า ๑๖ ชั่วโมง ครึ่ง และเวลาเรียนลำพัง ต้องไม่ต่ำ
กว่า ๕ ชั่วโมง

เวลา รัฐบาล

นักเรียนในบำรุงทั้งหมด เมื่อเสร็จ การ สอบไล่ แล้วจะต้อง ออกเป็นครู
ในมณฑล ของ ตน ตามระเบียบ การ ของ กระทรวง ศึกษาธิการ แต่ ถ้ามี
ความ ประสงค์ จะ ออกจาก ตำแหน่ง หน้าที่ จะต้องได้ ทำการ เป็น ครู มา แล้ว
สาม ปี นับ ตั้งแต่ วัน เข้า ประจําการ เป็น ต้นไป จึงจะนับว่า เป็น หมอคนหนึ่งที่
ตนได้ รับ อุทิศ ทุน มา ใน ระหว่าง เวลา เล่าเรียน นั้น มิฉะนั้น ต้อง คืน เงิน ด้วย

เกณฑ์ ดังนี้ คือ ตลอดเวลาที่ เป็น นักเรียน ใด คง ไม่ ต้อง เสีย ค่าเล่าเรียน
และ ค่ากินอยู่ ซึ่ง คิดตัว เดือนละ ๑๐ บาท เขา เป็น จำนวน ทั้ง แล้ว เขา
จำนวน ปี ที่ ต้อง รับ ราชการ ๓ ปี คิดตัว เป็น ค่าเล่าเรียน ค่ากิน อยู่ ปีหนึ่ง รับ
ราชการ ยาว ไม่ ครบ กำหนด เป็น เวลา เท่าใด ก็ คืน เงิน ให้ เท่านั้น

อนึ่ง ถ้าจะออกไป ใน เวลา ยาว เล่าเรียน อยู่ ต้อง คืน เงิน ให้ เดือนละ
๑๐ บาท เท่า เวลา ที่ เล่าเรียน อยู่ แล้ว จึง ออก ให้

ข้อ บังคับ

เมื่อนักเรียนมาถึงโรงเรียน ครูใหญ่ จะ ไล่ ส่ง ให้ เข้า อยู่ ประจำ ใน โรงเรียน
หลัง โถ หลัง หนึ่ง แล้ว จะต้อง เห็น สมควร การ ข้าย หรือ สับ เป็ด ขึ้น ต้อง ไล่ รับ
อนุญาต ของ ครูใหญ่ ทุก ครั้ง ไป

นักเรียน ทั้ง หลาย ต้อง ปฏิบัติ ตาม ข้อ บังคับ ซึ่ง ครูใหญ่ จะ ได้ ออก
เป็น ครั้ง คราว เพื่อ ความ สะอาด และ การ สุขาภิบาล จะได้ เป็น ไป ตาม สมควร

การ ออกไป พ้น เขต ของ โรงเรียน นอกจาก วันเสาร์ วันอาทิตย์ จะ
ต้อง ไล่ รับ อนุญาต จาก ครูใหญ่ หรือ ครู ประจำ การ ทุก ครั้ง ไป

การ ออกนอก เขต ของ โรงเรียน เมื่อ พ้น กำหนด ๗.๓๐ ส.ท. ไป แล้ว
โรงเรียน จะ ถือว่า เป็น ความ ผิด ข้อใหญ่ นักเรียน ผู้ ผิด ผัน อาจ ถูก ไล่ ออก
จาก โรงเรียน ที่ เกี่ยว

การ ทำลาย สรรพ พัสต ของ โรงเรียน เป็น หน้าที่ ของ นักเรียน จะต้อง
รับ ผิด ชอบ และ ต้อง ใช้

ในระหว่าง เทอม นักเรียนจะลาค้างคืนไม่ได้เป็นอันขาด นอกจาก
เหตุจำเป็น ซึ่ง เป็นการจำเป็น เว้นไว้แต่จะ ได้รับความอนุญาตจาก ครูใหญ่
เป็นพิเศษ

ในระหว่าง หยุด เทอม บรรดา นักเรียนที่ ตก ค้าง ไม่ กลับ บ้าน จะ ต้อง
ปฏิบัติ ตาม ข้อ บัญชี ของ โรงเรียน ด้วย แต่ ความ รับผิดชอบ ใน ระหว่าง นี้
จะไม่ ตก อยู่ แก่ ครูใหญ่

นักเรียน คนใด ไม่ ตั้งใจ หรือ เกียจ คร้าน ครูใหญ่ มีหน้าที่ จะ ตักเตือน
ถ้า นักเรียน บังคับ ฝืน ต่อ คำ ตักเตือน คือ ไม่ คำนึง นักเรียน ผู้ นั้น อาจ ถูก ขับไล่
ออกจาก โรงเรียน

การ หนี ลี้หนี จะ ไม่ อนุญาต เป็น อันขาด ถ้า และ เกิด มี การ ร้อง ฟ้อง
ด้วย เรื่อง เช่น นั้น เมื่อ ได้ ส่วน ใด ความจริง นักเรียน ผู้ กระทำ นั้น อาจ ถูก ขับ
ออกจาก โรงเรียน

ให้ ครูใหญ่ มี อำนาจ ตั้ง หรือ เปลี่ยนแปลง ข้อ บัญชี ย่อย เพื่อให้ การ
ของ โรงเรียน ดำเนินไป โดย เรียบร้อย ได้ ทุก เมื่อ

การฝึกหัด การสอน

นักเรียน ครู ทุก คน ใน ปี หนึ่ง จะ ต้อง มี การ ฝึกหัด สอน ใน โรงเรียน ฝึกหัด
ไม่ คำนึง ว่า เกิน หนึ่ง การ สอน เช่น นั้น จะ แบ่ง ออก เป็น สอง ประเภท คือ
การ สอน วิชาสามัญ กับ การ สอน วิชา กสิกรรม

ตลอด เวลา ที่ นักเรียน ครู ทำ การ ฝึกหัด การ สอน อยู่ นี้ โรงเรียน จะ
ถือว่าเป็น เวลา สำคัญ เหมือน กัน นักเรียน ระหว่าง ฝึกหัด จะ ลา ไม่ได้ นอกจาก
จำเป็น จริง ๆ เช่น มี การ บัญชี เท่านั้น การ ลา ใน ระหว่าง นั้น นักเรียน ผู้
ฝึกหัด ต้อง ลา ต่อ ครูใหญ่ ประจำ โรงเรียน ฝึกหัด การ ลา หยุด ใน ระหว่าง นี้
จะ ทำ ความลำบาก ให้ เกิด มี ขึ้น แก่ การ สอน การ เรียน ทั้ง ของ โรงเรียน
ฝึกหัด ครู และ โรงเรียน ฝึกหัด

ตลอด เวลา ฝึกหัด นั้น นักเรียน ครู จะ ต้อง เชื่อฟัง คำสั่ง และ ปฏิบัติ
ตาม คำแนะนำ ของ ครูใหญ่ หรือ ครู ประจำ ชั้น ใน โรงเรียน ฝึกหัด เสมอ ไป
ถ้า ขัด ขืน และ ถ้า ครู ประจำ โรงเรียน ฝึกหัด ขึ้น รายงาน ต่อ ครูใหญ่ ครูใหญ่
จะ ลงโทษ นักเรียน ครู ผู้ นั้น หนึ่ง

นักเรียน ครู ผู้ ไป ฝึกหัด การ สอน จะ ต้อง ลง เวลา ไป มา ใน สมุด ลง ชื่อ
ของ โรงเรียน ฝึกหัด ตลอด เวลา ที่ ทำ การ ฝึกหัด สอน อยู่ นั้น

นักเรียน ครู ผู้ ไป ฝึกหัด สอน จะ ต้อง พยายาม อย่าง ที่ สุด ที่ จะ ให้ การ
สอน ของ คน เป็น ไป อย่าง เรียบร้อย เช่น ให้ ชั้น นักเรียน ได้ เรียน อย่าง
สรีก เรียบร้อย ห้องเรียน สะอาด เรียบร้อย ปราศ จาก เหม กระจก กระจก หรือ สิ่ง
สกปรก อื่น ๆ เหล่า นี้ เป็น ต้น

ส่วน การ สอน วิชา กสิกรรม นักเรียน ครู ผู้ ฝึกหัด ต้อง พยายาม ใช้
ความ พยายาม ยั่ว และ นำ ให้ นักเรียน เป็น คน ยั่ว และ เป็น คน ที่ เรียบ
รู้จัก ความ เรียบร้อย และ ความ สะอาด

หน้าที่ ของนักเรียน ฝึกหัด ครู มด

เมื่อสำเร็จ การเล่าเรียนแล้ว หน้าที่ที่ศึกษามีความประสงค์จะให้
นักเรียนที่ หลาย ออกไป เป็น ครู สอน พลเมือง เพื่อให้ฐานะของพลเมือง
เขยิบสูงขึ้นไปสู่ความเป็น ช่างเป็น ลำดับ

จึงเป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคน เมื่อได้ถึง หน้าเข้ามาแล้ว จะต้อง
พยายามเล่าเรียนให้เป็นผลสำเร็จ ไม่ควร ถ้อถอยต่อ ความยาก ลำบาก จึง
จะได้ ชื่อว่าเป็นผู้เห็นแก่ชาติบ้านเมือง ไม่ใช่เห็นแก่ตนฝ่ายเดียว

โรงเรียนฝึกหัดครูนี้เป็นโรงเรียนสำหรับ ผู้ใหญ่ การสอนก็ใช้หรือ
การวางข้อบังคับก็ใช้ จึงได้ขนานนามไปในทางของ ผู้ใหญ่โดยมาก
ฝึกหัดกับโรงเรียนสามัญ จึงควรที่นักเรียนทุกคนจะรู้ ลึกและทำตัวให้
เป็นผู้ใหญ่จริง ๆ ด้วย ตลอดจนทั้งวิชา วาท ความประพฤติ และความ
ซื่อสัตย์ต่อวิชา และ การงาน

หน้าที่ของครู เป็นหน้าที่สำคัญ ซึ่งไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า ไม่ใช่
ภาระหนัก เพราะฉะนั้นนักเรียนทุกคนควรจะรัก ถึง เกียรติยศใหญ่ที่จะได้
รับภาระ อันนี้ ในเมื่อเสร็จ การเล่าเรียนแล้ว

ในระหว่างเวลาที่เล่าเรียน อยู่นี้ ให้ถือว่าเป็นเวลาสำคัญที่สุดสำหรับ
ที่นักเรียนจะได้ ฝึกหัดตน เพื่อพร้อมที่จะรับภาระ หนัก อันรัฐบาลจะ มอบ
ให้ ในภายหน้า

ครู เป็นอย่างไรนักเรียนก็มัก เป็น อย่างนั้น เพราะเด็ก ทั้งการ เขา
เขยิบ อย่าง ผู้ใหญ่ อยู่เสมอ เพราะฉะนั้นนักเรียนครูจึงสมควรจะ เคารพกับตัว
ใจให้พร้อมทั้ง ใน ชั้นที่ อยู่ใน โรงเรียน เมื่อ ออกไปเป็น ครู ก็ให้เป็น
แบบอย่างอันดีของนักเรียนได้ ที่เกิด

ฉะนั้น ในภายหน้า ครู มด ประเภทนี้จะมี การ ติดต่อกับ บิคา
มารภา ผู้ปกครองของนักเรียน และกับชาวบ้านทั่วไปมากขึ้น โดยเหตุที่
ครู มดประเภทนี้จะต้อง เป็น ผู้ชักชวนนักเรียนทั้งหลายให้ ประกอบ การอื่น มีประโยชน์
ทั้งการ การสาธารณชนที่ บ้าน ของนักเรียนเอง แต่ โรงเรียน ควรจะ ติด ต่อ
ผล กลมเกลียวกับ บ้านบ้านขึ้น ขึ้นกว่าที่เป็น อยู่ เกือบนี้ ผลแห่ง ความ
สำเร็จ ในทาง การ ศึกษาจึงจะเร็วขึ้น

เพราะฉะนั้น โรงเรียนจึง อนุญาต และส่งเสริมให้ บรรดา นักเรียนทั้ง ปวง
ไปมาหาสู่ เพื่อนบ้านที่ ปวง ของ โรงเรียน ในเวลาอันสมควรได้ โดยไม่มี ขีด ขึ้น
ที่นัก เพื่อปรารถนาจะให้ นักเรียนได้มีโอกาส ฝึกหัดการแผ่เมตตา จิตกับและฝึกหัด
อริยาคันนั้นเอง การสวดมนต์ทำเนียบ การเกี่ยวข้าว หรือปลูกข้าว ฯลฯ
เหล่านี้ โรงเรียน อนุญาตให้นักเรียนไปช่วยชาวบ้านผู้ ที่ชอบพอ กันได้เสมอ
ถ้าไม่ขัดกับเวลาเล่าเรียนของนักเรียน เพราะโรงเรียนควรได้ อย่างกระตือรือร้น
แล้วว่า การแสวงหาฝึกหัด เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์มาก สมควรที่สุด
ที่นักเรียนทุกคนจะ ฝึกหัดไว้

แต่นักเรียนทุกคนต้องระลึกไว้เสมอว่าตนเป็นสุภาพบุรุษ จะคบค้า
สมาคมกับเพื่อนบ้านราษฎรทั้งหลาย จะประพฤติกิจการสิ่งหนึ่งสิ่งใด
จะเป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม จะต้องเป็นไปตามทำนอง ความ
ประพฤติของสุภาพบุรุษทุกคนเมื่อตลอดทั้งปวงวิชาว่าหาใจ จึงจะได้ชื่อว่าเป็น
ผู้มีเกียรติคุณความดี ถ้าใครไปประพฤติผิดกฎหมายนักเรียนและสุภาพบุรุษ
โรงเรียนก็จำจะต้องลงโทษอย่างแรงเหมือนกัน

หลักสูตรประโยคครูมูล

๑. หมวดจรรยา

ก. ความประพฤติ

สอนความประพฤติให้สมควรแก่ที่เป็นไทยมีใจ
เป็นเลื้อยบ่า ประพฤติตนเป็นผู้มีศีลมีสัตย์
ประกอบการทำงานโดยชอบธรรม ทำประโยชน์ให้
แก่ชาติบ้านเมืองและหมู่คณะ เห็นแก่สาธารณ
ประโยชน์มากกว่าประโยชน์เฉพาะตน ให้ใช้
พระราชบัญญัติเรื่องปลุกใจเลื้อยบ่า พระราชบัญญัติ
พระพุทธเจ้าศรีสุริยารัตน กับแบบสอนอ่านจรรยา
เรื่องพระพุทธศาสนา ของกระทรวงศึกษาธิการ
เป็นเครื่องประกอบ

ข. กิริยามรรยาท

สอนกิริยามรรยาทและวาทะให้เป็นคนสุภาพและ
คล่องแคล่ว ตลอดจนการไปมาหาสู่ และการ
เข้าสมาคม

๒. หมวดหนังสือและภาษา

(๑) ภาษาไทย

ให้มีความรู้ภาษาไทยพอใช้ได้

(๒) การอ่าน

ใช้หนังสือที่จะถือเอาเป็นแบบแผนได้ เข้าใจ
ศัพท์ในหนังสือนั้นตลอด

(๓) การเขียน

เขียนความที่ยากพอสมควร เทียบเล่มหนังสือ
อ่าน ลายมือให้เรียบร้อยและอ่านได้ง่าย

(๔) การถ่วง

เรียบเรียงเรื่องสั้นๆ ผู้สอบได้จะกำหนดเรื่องให้
สัมพันธ์ และกระพ่ายอย่างง่าย ๆ

(๕) วิชากรณ์

หมายเหตุ

ในการสอบได้ จะสอบหนังสืออ่านไม่ต่ำกว่า
๖ เล่ม และนอกจากนี้จะต้องเป็นผู้ที่อ่าน
หนังสือมาก

๓. หมวดคำนวณ

ก. เลข

เศษสิบ เศษส่วน มาตราสิบ คอกเบี้ยขึ้นเก็บ
ได้กำไรและขาดทุน การแลกเปลี่ยนเงิน
บัญญัติไตรยางศ์ อย่างวิธีใช้คำอธิบาย คิวส่วน
ร้อยละ วิธีประกันอย่างง่าย ๆ บัญชีรับจ่าย
อย่างง่าย ๆ

ข. เมตริกเซน

รูปเส้นตรง รูปสามเหลี่ยม รูปกลม (ไม่ข้อ
ใช้การวัด)

๔. ภูมิศาสตร์ และ ประวัติศาสตร์

(๑) ภูมิศาสตร์ ประเทศสยาม โดยละเอียด ให้หนัก ไปในทางความรู้
เรื่อง ลักษณะของพื้นที่ พืชผล และ ดินฟ้า

อากาศ ของท้องที่ต่าง ๆ กับความ เกี่ยวข้อง
ระหว่าง ประเทศสยาม กับประเทศอื่น ๆ ทางการค้า
ขายพอเป็นสังเขป

(๒) ภูมิศาสตร์ โลกโดยสังเขป ให้รู้ ที่ตั้งที่ พืช ผล ที่เกิดในประเทศ
ต่าง ๆ พลเมือง เมื่อสำคัญ ให้มีความรู้ เรื่อง
ประเทศต่าง ๆ ตามที่มีการเกี่ยวข้องกับ ประเทศ
สยามมาก และ เน้น ในทาง การค้าขาย

(๓) ภูมิศาสตร์ ฟิสิกส์ ในเรื่องทางอากาศ และชีววิทยา กลางวัน กลางคืน
น้ำมาก น้ำน้อย น้ำขึ้นน้ำลง ฤดู สุริยุปราคา
จันทรุปราคา ลม กระแสน้ำ ฯลฯ

(๔) ประวัติย่อของชาติไทย เพียงให้รู้ว่า ได้เป็นมาอย่างไร จนรวม
เท่าถึง คัมภีร์ มั่นคง เป็นหลักฐานได้ ในทุกวันนี้

(๕) ระเบียบการปกครอง บ้านเมือง ไทย ในปัจจุบัน อย่างสังเขป

๕. สรีรศาสตร์ และ สุขวิทยา ให้มีความรู้ ในส่วนต่างๆ ของร่างกาย
และหน้าที่ของส่วนนั้นๆ ให้รู้ วิธีบำรุงร่างกาย
ในส่วนที่เกี่ยวกับอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่
เครื่องนุ่งห่ม การออกกำลังกาย การพักผ่อน กับ
ให้รู้ การพยาบาล เบื้องต้น ด้วย

๖. วาดเขียน

- (๑) วาดเส้น วาดหารูปของจริงอย่างง่าย ๆ
- (๒) วาดหุ่น วาดรูปและแรเงากว้าง
- (๓) ผูกสาย หักกิ่งกลายอย่างง่าย ๆ บรรจุพื้นที่รูปต่างๆ ตามที่กำหนดให้ ทั้งสามอย่างนี้ให้สามารถเขียนบนกระดาษดำได้ ก็ให้สามารถเขียนจากความจริงหรือความนึก สำหรับเป็นเครื่องประกอบกับบทเรียนที่สอนด้วย

๗. วิชาลูกเสือ

หลักวิชาชั้นลูกเสือเอก ก็ให้รู้จักวิธีฝึกฝนเป็นหมู่ เป็นกอง

๘. หมวดวิชาครู

- ก. วิธีจัดการโรงเรียน การจัดการสถานที่ คือ ให้รู้จักการวางแผนโรงเรียนที่มีชั้นครบหรือมีแค่บางชั้น ให้รู้จักรูปและขนาดที่เหมาะสม กับให้ทราบว่าโรงเรียนก็จำเป็นต้องมีสถานที่อย่างไร ห้องอย่างไร ห้องไหนควรอยู่ที่ไหน ไม่แสงสว่างส่องมาจากไหน อากาศเย็นอย่างไร และควรมีเครื่องทั้งเครื่องใช้อย่างไรบ้าง

๙. วิธีสอนและปกครองโรงเรียน

ให้เข้าใจ การที่จะเตรียมใจสำหรับสอนทุกบทเรียน และให้รู้อุปเท่ห์วิธีสอนวิชาทุกอย่างที่มีอยู่ในหลักสูตรประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น การแบ่งวิชาที่จะสอนในปีหนึ่งสำหรับชั้นต่างๆ ออกเป็นภาคๆ ตามการวางสอนทุกชั้นในโรงเรียนที่ไม่สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนที่ฝึกหัดสอนจะได้คะแนนในการสอนคะแนนเหล่านี้มีที่มาเป็นสองทาง ดังนี้

ก. การฝึกหัดสอน

- (ก) ได้จากการฝึกหัดสอนบทเรียนในที่ประชุม ณ โรงเรียนฝึกหัดครู ทางหนึ่ง
 - (ข) ได้จากรายงานการสอน ที่ไปฝึกหัดสอน ณ โรงเรียนสาขาทางหนึ่ง
- คะแนนเหล่านี้ให้นำมาที่รวบรวมทำรายงานขึ้นไปยังกระทรวงศึกษาธิการ จะให้รวมเข้าในคะแนนแผนกวิชาครู เมื่อเวลาสอบได้

ง. หลักการสอนวิชาเพาะปลูก

- (๑) ความประสงค์แห่งการสอนวิชาเพาะปลูก
- (๒) เขตของวิชาเพาะปลูกในชั้นประถม
- (๓) วิธีเลือกทำเลที่ทำสวน
- (๔) ชนิดของรั้ว และการสร้างรั้ว

- (๕) การวางแผนสวน การแบ่งแปลงสวน และพืช
- (๖) การทำแปลงของที่ดิน
- (๗) วิธีสอน การเตรียมที่ดิน
- (๘) วิธีสอน การให้อาหารแก่พืช
- (๙) วิธีสอนว่าด้วยการปลูก การย้าย และ การบำรุงรักษาพืช
- (๑๐) วิธีป้องกันและกำจัดศัตรูของพืช
- (๑๑) สวนบ้านของนักเรียน และวิธีตรวจสวน บ้านของนักเรียน
- (๑๒) วิธีใช้ฉัก วิธีเก็บและรักษาเมล็ดไว้ เป็นพันธุ์
- (๑๓) วิธีลงบันทึกพืช
- (๑๔) วิธีบำรุงรักษาบริเวณและสนามของโรงเรียน

๕. แนวควิชาการศึกษากสิกรรม

ก. กสิกรรม ๑.

- (๑) ดิน—เกิดเป็นดินขึ้นได้อย่างไร เนื้อดิน การแบ่งประเภทของดินต่างๆ
- (๒) ธาตุต่างๆ ซึ่งไปประกอบเป็นอาหาร ของพืช

- (๑) แยกที่เรียบ มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพืชที่ เราปลูกอย่างไร
- (๔) ปลูกคอก—ชนิดของปลูกคอก วิธีเก็บและ รักษาปลูกคอก วิธีใช้ ปลูกคอก ผลของ ปลูกคอก
- (๕) ปลูกพืชสด—ชนิดและวิธีใช้พืชสดเป็นปุ๋ย
- (๖) ปุ๋ยพิเศษ—ปุ๋ยพิเศษในโตรเจน ปุ๋ยพิเศษ ฟอสฟอริก ปุ๋ยพิเศษโปแตช ปุ๋ยพิเศษยูเรีย
- (๗) การระบายน้ำ—ผลที่ได้จากการระบายน้ำ
- (๘) การเซตกรรม (Tillage) —ประโยชน์ จากการเซตกรรม การทำลายดินในทวีไฟ เคนัน แยกที่เรียบ เครื่องมือเซตกรรม ต่างๆ และหน้าที่ใช้
- (๙) การปลูกเจียน
- (๑๐) พืชอากาศ
- (๑๑) การบังคั้นน้ำ

ข. กสิกรรม ๒.

หลักวิธีเลี้ยงและผสมพันธุ์สัตว์ และสัตว์ พืช เช่น เป็ด ไก่ สุกร โค กระบือ ม้า ไข่ แกะการผสมและเลี้ยง พันธุ์ การปฏิบัติบำรุงอาหารต่างๆ โรค

ค. กสิกรรม ๓.

- (๑) ฝึกหัดเตรียมที่ดิน ทั่วรอบ ทั่วซุ่ม
และ ทั่วไถ
- (๒) ฝึกหัดพรวนดิน บำรุงพืช ทั่วรอบ และ ทั่ว
เครื่อง พรวน
- (๓) ฝึกหัดวิธี ใช้ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ย
พิเศษ บางอย่าง
- (๔) ฝึกหัดวิธี เตรียมดิน เพาะเมล็ด และ
ย้าย ต้นปลูก
- (๕) ฝึกหัดวิธี เลือก คัด เมล็ด ทำพันธุ์
- (๖) ฝึกหัดตัดกิ่ง ตัดรากชำ ทอนกิ่ง ท่อล้ม
และ ค่อ ทา
- (๗) ฝึกหัดวิธี กำจัดศัตรูต่าง ๆ ของพืช
- (๘) ฝึกหัดการ เลี้ยงไก่ และ สุนัข

๑๐. พระราชบัญญัติ และ กฎข้อบังคับ ให้เข้าใจ ความมุ่งหมาย
และ วิธี การ แห่ง พระราชบัญญัติ ประถมศึกษา
และ พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ โดยละเอียด
ให้รู้ และ เข้าใจ กฎข้อบังคับระเบียบ
คำสั่งของ กระทรวงศึกษาธิการโดยชัดเจน.

